

[Knud Kristensen.]

da der var Mulighed for at føre en mere fri Handelspolitik, vi mente ikke, man skulde stræbe efter at komme ind paa saadanne Metoder og Vilkaar, da de blev anbefalet fra anden Side, og da der var Mulighed for vort Land for at føre en anden Handelspolitik; men da dette blev de Vilkaar, der blev stillet os fra Udlandets Side, saa er vi aldrig gaaet derimod. Saa var altsaa de økonomiske Vilkaar anderledes, og saa maatte vi tage Hensyn dertil. Derfor bøjede vi os for, at vi maatte gaa ind paa denne Form for Handelspolitik udadtil, baade af Hensyn til Eksporten og af Hensyn til Opretholdelsen af vore hjemlige Virksomheder.

Mon ikke en Del af dem, der idémæssigt var Tilhængere deraf, nu kan se, at det ikke var en Vej, vi skulde stræbe efter at komme ind paa, men en Vej, vi først skulde indlade os paa at gaa, naar ingen anden og efter vor Opfattelse bedre Vej stod til Raadighed. Jeg vilde tro, at mange, som før i Teorien var Tilhængere deraf, nu kan se, hvordan Vilkaarene under en saadan Handelspolitik er i Forhold til den mere fri Handelspolitik, hvor man kan sælge, hvor man kan sælge dyrest, og købe, hvor man kan købe billigst uden Hensyn til, om det er det samme Land.

Vi har for at nævne andre Eksempler ogsaa være villige til at gaa ind paa en Rationering, paa en Prisregulering, paa Bemyndigelseslove for den siddende Regering; og nu gaar vi ind i en Drøftelse af alle disse Lovforslag, som i Dag og i Gaar har været til Behandling her i Tinget. Ingen kan vel i sin vildeste Fantasi møde frem med den Paastand, at dette er en liberal Politik, selvfølgelig ikke, men den er begrundet af en Tilstand, som er os paatvunget udefra, og bunder i økonomiske Forhold, vi ikke er Herre over.

Jeg mener med disse Eksempler at have vist, at Beskyldningerne mod os for ikke at ville tage Hensyn til de faktisk foreliggende økonomiske Forhold er ganske uberettigede. Der er imidlertid nogle, der mener, at naar de økonomiske Forhold ændrer sig, saa gælder det blot om at forandre Standpunkt og indtage et nyt Standpunkt, uanset om det kan paavises, at dette nye Standpunkt vil hjælpe i den vanskelige Situation. Vi ser selvfølgelig ikke saadan paa det, at blot det er noget nyt, blot det er noget usædvanligt, saa maa man gaa ud fra, at det ogsaa kan hjælpe i en usædvanlig Tid. Nej, det, der maa undersøges, er i hvert enkelt Tilfælde, om de Foranstaltninger, der er Tale om, hjælper paa de

Vanskeligheder, man i den givne Situation staar i.

Og naar man nu skal bedømme, hvad der hjælper i den vanskelige Situation, vi staar i, tror jeg, det er godt at gøre sig klart, hvori Vanskelighederne bestaar. Det er altid godt, naar man skal bringe Midler i Anvendelse over for en Tilstand, at undersøge, hvordan Tilstanden er. Det er ikke godt for en Læge at give sig til at kurere, før han ved, hvad Patientten fejler, og paa samme Maade er det ikke godt for en Politiker at gaa til Foranstaltninger, før han, saa vidt det er gør ligt, har undersøgt, hvad det egentlig er, der er i Vejen.

Den Tilstand, vi da staar i i Dag, og de Vanskeligheder, vi staar over for, er efter min Opfattelse navnlig begrundet i to Ting. For det første er det saaledes, at vi vel kan varebytte med bestemte Lande, men Varebytningen er efter al Sandsynlighed uhyre begrænset, ja, vil kun være et Minimum af det, der tidligere har været Mulighed for. Og derfor melder sig Spørgsmaalet om Dækningen af Befolkningens Fornødenheder. Og hvad dette Spørgsmaal angaar, byder Forholdene os efter min Opfattelse at indføre en større selvforsyning herhjemme. Dette er ikke liberal Politik, men efter mit Skøn byder Nødvendigheden os det. Vi maa i denne Situation se at lægge Sagerne saadan til Rette, at vi i det Omfang, som det er muligt for os, forsyner Landets Befolkning med de mest elementære Livsfornødenheder. Og elementære Livsfornødenheder vil i første Række sige Føde, Brændsel — saavel til vore Hjem som til vore Fabrikker —, Boliger og Klæder. Det er altsaa de Ting, som vi nu maa søge at faa frembragt i den Mængde, som det er muligt, for saa vidt vi ikke kan faa dem fra Udlandet.

Den anden væsentlige Opgave, vi staar over for, er at faa den danske Befolkning i Arbejde, faa Beskæftigelsen fremmet saa stærkt som muligt, og det baade af forsyningsmæssige og af moralske Grunde. Men her staar vi over for noget, vi maa tage i Betragtning. Vi er jo enige om, at der er visse økonomiske Love, som man ikke kommer uden om, og naar vi skal have den størst mulige Del af Befolkningen i Arbejde, er der to Ting at tage i Betragtning, hvis vi da ikke skal blive til en hel Tvangsarbejdsanstalt, hvor nogle byder og andre nærmest er Slaver. Hvis vi skal opretholde en vis Frihed paa det erhvervsmæssige og arbejdsmæssige Omraade, er der to Ting, som er afgørende.

De Personer, der staar med det økono-